СПРАВЕДЛИВІСТЬ ПО ВІДНОШЕННЮ ДО ЗДОРОВ'Я ДЛЯ ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ

Наталія КАБАЦІЙ
аспірант за спеціальністю 229. Громадське здоров'я
Антонина СПІВАК
аспірант за спеціальністю 229. Громадське здоров'я
Геннадій СЛАБКИЙ
доктор медичних наук, професор,
\завідувач кафедри наук про здоров'я
ДВНЗ «УжНУ»

Вступ. ВООЗ відмічає, що в теперішній час в світі проживає приблизно 1,3 млрд людей із значною інвалідністю, що складає 16% всього населення на Землі. Така значна кількість даної кагорти населення визначає політичну важливість питання по забезпеченню для них справедливого відношення до здоров'я. Підвищення рівня справедливості по відношенню до людей з інвалідністю сприяє більш широкому залученню інвалідів в суспільне життя та забезпеченню їх якісного життя. При цьому необхідно зазначити, що 1 дол. США, витрачений на забезпечення інклюзивних умов для інвалідів відносно профілактики до лікування неінфекційних хвороб, може забезпечити віддачу в розмірі 10 дол. США [1].

Мета: Проаналізувати значення документів ВООЗ з питань забезпечення справедливості по відношенню до здоров'я для людей з інвалідністю для України.

Матеріали та методи. *Матеріали:* документи ВООЗ з питань забезпечення справедливості по відношенню до здоров'я для людей з інвалідністю. *Методи:* структурно-логічного аналізу, бібліосемантичний.

Результати. ВООЗ визначила 40 кроків зі здійснення інтеграції людей з інвалідністю за 10 основними напрямами. Наводимо ці кроки, які мають важливе значення для України в забезпеченні справедливості по відношенню до здоров'я для людей з інвалідністю.

Політична прихильність, лідерство та стратегічне керівництво

1. Надати пріоритетне значення забезпеченню справедливості по

відношенню до здоров'я для людей з інвалідністю.

2. Впровадити заснований на правах людини підхід до охорони здоров'я.

3. Прийняти на себе керівну роль у забезпеченні інтеграції людей з інвалідністю на рівні сектора охорони здоров'я.

4. Підвищувати ефективність міжнародного співробітництва шляхом збільшення фінансування програм, спрямованих на усунення несправедливості по відношенню до здоров'я для людей з інвалідністю.

5. Включити питання інтеграції людей з інвалідністю до національних стратегій охорони здоров'я, в тому числі до планів забезпечення готовності та реагування у зв'язку з надзвичайними ситуаціями у секторі охорони здоров'я.

6. Передбачити у національних стратегіях та планах з питань інвалідності конкретні дії сектора охорони здоров'я.

7. Створити комітет або посаду відповідального співробітника у міністерстві охорони здоров'я, який займається питаннями інтеграції людей з інвалідністю.

8. Включити питання інтеграції людей з інвалідністю до механізмів підзвітності сектора охорони здоров'я.

9. Створювати мережі, партнерства та спілки, що об'єднують людей з інвалідністю.

10. Забезпечити, щоб існуючі механізми соціального захисту задовольняли різноманітні потреби людей з інвалідністю у послугах охорони здоров'я.

Фінансування охорони здоров'я

11. Прийняти принцип прогресивного універсалізму в якості основи та рушійної сили фінансування охорони здоров'я, приділяючи пріоритетну увагу людям з інвалідністю.

12. Включати послуги охорони здоров'я для людей з конкретними функціональними обмеженнями і вадами здоров'я до пакетів послуг в рамках ВОУЗ.

13. Включати до бюджетів системи надання медичної допомоги витрати на забезпечення доступності об'єктів та послуг для людей з інвалідністю.

Залучення зацікавлених сторін та постачальників послуг з приватного сектора

14. Залучати людей з інвалідністю до організацій, що представляють їх інтереси, до процесів на рівні сектора охорони здоров'я.

15. Включати дії, орієнтовані на людей з інвалідністю з урахуванням гендерних аспектів, до стратегій розширення прав та можливостей людей на рівні місцевих товариств.

16. Залучати постачальників послуг неформальної підтримки для людей з інвалідністю.

17. Залучати людей з інвалідністю до наукових досліджень та включати їх до складу медичного науково-дослідницького персоналу.

18. Вимагати від приватних постачальників дотримання принципів інтеграції людей з інвалідністю при наданні послуг охорони здоров'я.

Моделі надання допомоги

19. Створити можливості для надання комплексної допомоги, орієнтованої на потреби людей, з забезпеченням доступності для людей з інвалідністю та поблизу місця їх проживання.

20. Забезпечити універсальний доступ до асистивних засобів.

21. Виділяти більше фінансових коштів на залучення робітників служб підтримки, перекладачів, помічників для задоволення медичних потреб людей з інвалідністю.

22. Надавати повний набір послуг охорони здоров'я на всіх етапах безперервного надання допомоги людям з інвалідністю.

23. Зміцнювати моделі надання допомоги дітям з інвалідністю.

24. Просувати принцип деінституціоналізації.

Кадрові ресурси охорони здоров'я та забезпечення догляду

25. Включати розвиток компетенцій з питань інтеграції людей з інвалідністю до програми базової навчальної підготовки робітників охорони здоров'я та служб догляду.

26. Проводити навчальні заходи з питань інтеграції людей з інвалідністю для всіх постачальників послуг охорони здоров'я.

27. Забезпечити наявність кваліфікованих кадрів робітників охорони здоров'я та служб догляду.

28. Включати людей з інвалідністю до складу кадрових ресурсів охорони здоров'я.

29. Проводити навчання всіх категорій немедичного персоналу, що працює у секторі охорони здоров'я, методів забезпечення доступності та поважливого спілкування.

30. Гарантувати отримання вільної інформованої згоди від людей з інвалідністю.

Фізична інфраструктура

31. Використовувати принципи універсального дизайну при будівництві або реконструкції медичних закладів та служб.

32. Передбачати належні розумні пристрої з урахуванням потреб людей з інвалідністю.

Цифрові технології у охороні здоров'я

33. Запроваджувати системний підхід до надання послуг електронної охорони здоров'я з урахуванням справедливості відносно здоров'я у якості ключового принципу.

34. Впроваджувати міжнародні стандарти забезпечення доступності технологій цифрової охорони здоров'я.

Якість допомоги

35. Враховувати спеціальні потреби та пріоритети людей з інвалідністю у існуючих протоколах із забезпечення безпеки пацієнтів.

36. Забезпечити функціонування механізмів зворотного зв'язку для відкликів про якість послуг охорони здоров'я з забезпеченням

інклюзивності для людей з інвалідністю.

37. Враховувати спеціальні потреби людей з інвалідністю у системах моніторингу маршрутів надання допомоги.

Моніторинг і оцінка

38. Скласти план моніторингу і оцінки по відношенню до інтеграції людей з інвалідністю.

39. Включити показники інтеграції людей з інвалідністю до системи моніторингу і оцінки роботи національних систем охорони здоров'я.

Дослідження в області політики і систем охорони здоров'я

40. Розробити національну повістку наукових досліджень в області політики і систем охорони здоров'я стосовно до проблем інвалідності.

Висновки. Глобальна доповідь про справедливість по відношенню до здоров'я для людей з інвалідністю, яка підготовлена ВООЗ в 2022 році має важливе політичне та методологічне значення для України, оскільки він визначає основні напрями діяльності по забезпеченню людей з інвалідністю умовами для якісного життя.

Список літератури

1. Глобальный доклад о справедливости в отношении здоровья людей с инвалидностью: резюме [Global report on health equity for persons with disabilities: executive summary]. Женева: Всемирная организация здравоохранения; 2022 г. Лицензия: CC BY-NC-SA 3.0 IGO